De heiliging van de sabbat

Uitgave van de Nederlandse Vereniging tot bevordering
van de zondagsrust en de zondagsheiliging te Rhenen.

De heiliging van de sabbat

Deze predicatie werd vertaald door wijlen de heer J. Kooistra en eerder (2015) uitgegeven bij uitgeverij De Schatkamer te Rumpt in de prekenserie 'Overjarig Koren'.

Nederlandse Vereniging tot bevordering van de
ZONDAGSRUST en de **ZONDAGSHEILIGING**
gevestigd te Rhenen

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij electronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

William Vaughan

De heiliging van de sabbat

Exodus 20 : 8

William Vaughan

De heiliging van de sabbat

Een predicatie door
Ds. William Vaughan
Over Exodus 20:8

'Gedenk den sabbatdag, dat gij dien heiligt.'

Terwijl wij trachten dit gewichtvolle gedeelte van de Goddelijke waarheid open te leggen, past het ons stil te staan bij:

1. De Spreker, wie Hij is.
2. Zijn recht te gebieden.
3. De verplichting, die voor al Zijn schepselen geldt om te gehoorzamen op straffe van de eeuwige dood.

1. U zult zich herinneren, dat deze woorden niet een gedeelte zijn van het evangelie, maar van de wet; ook van die wet, die geen genade geeft, maar volmaakte gehoorzaamheid eist in iedere tittel en jota.
De Spreker is niemand anders dan God. Hij, Die alle dingen heeft geschapen en Die alle macht bezit in hemel, op aarde en in de hel.
Hij, van Wie ieder geschapen wezen afhankelijk is wat betreft spijze en leven en Die alleen macht heeft ons voortdurend alle zegeningen voor de tijd te verlenen en ze ons te onthouden, wanneer Hij dat verkiest. Als de God der schepping is Hij de God van al Zijn schepselen en heeft daarom verklaard dat Hij alles heeft gewrocht om Zijns Zelfs wil. Hem dan in dit licht beziende, kan niemand groter recht hebben dan Hij om wetten te maken voor Zijn schepselen, die Zijn wil en macht in het aanzijn hebben geroepen. De koning en de regering, die de leiding nemen in de zaken van het land, handhaven hun recht om wetten te maken voor het eigenlijk bestuur van de onderdanen van het koninkrijk, en eveneens om allen te straffen, die ze ongehoorzaam zijn of overtreden; hoeveel meer dan heeft de drie-enige Jehova, Die alle macht bezit in hemel, aarde en hel, recht om wetten te maken voor Zijn onderdanen, de schepselen Zijner handen, en van hen volmaakte gehoorzaamheid te eisen en hen te straffen bij ongehoorzaamheid, naar Hij verkiest. Wanneer wij de drie-enige Jehova beschouwen in de hoedanigheid van een Schepper, zien wij Hem Zijn soevereiniteit uitoefenen. Wie heeft

Hem in den beginne gevraagd de mens te maken? Wie heeft Hem in den beginne gevraagd te zeggen: 'Daar zij licht'? Wie heeft Hem in den beginne gevraagd de wereld in het aanzijn te roepen? In het werk der schepping ging Hij slechts te rade met Zijn eigen zin en wil. Het was Zijn eer het verheven doel, dat Hij op het oog had, en aldus is het dat Zijn Woord verklaart: 'De HEERE heeft alles gewrocht om Zijns Zelfs wil, ja ook de goddeloze tot de dag des kwaads.' O geliefden, wat is dit een gewichtvolle zaak!

Het is dan God, de Schepper, Die alles gewrocht heeft om Zijns Zelfs wil, Die ook de sabbatdag heeft afgezonderd. Er wordt vermeld dat, nadat Hij het werk der schepping had volbracht, Hij rustte op de zevende dag en die heiligde. Welnu, indien ik de betekenis van het woord heiliging goed versta, betekent het niet enkel het afzonderen van een rustdag, waardoor de mensen zullen ophouden met werken, maar dat het een dag is die geheiligd moet worden met het doel God te dienen, de levende en waarachtige God.
Maar sommigen maken bezwaar tegen onze sabbat op grond van het feit, dat de dag veranderd is. Zij zeggen, dat God gebood de zevende dag te heiligen, en dat wij in plaats daarvan de eerste dag van de week houden. Wel, het zij zo, maar heeft Hij, Die eerst de zevende dag verkoos, niet het recht een andere dag te verkiezen? Heeft Hij niet het recht dat te veranderen, indien Hij dat verkiest? Toen Hij het werk der schepping had volbracht, heiligde Hij de zevende dag door met dat werk op te houden en toen Jezus het werk der verlossing had volbracht, stond Hij op de eerste dag van de week op uit de doden en om Zijn opstanding te herdenken heeft Hij het afzonderen van de eerste dag goedgekeurd als een dag, waarop Zijn huisgenoten samen mogen vergaderen om Zijn verheerlijking te vieren. Aldus zien wij, dat beide dagen Zijn goedkeuring hebben gekregen. De dag is veranderd omdat, toen de Heere Jezus het werk der verlossing had volbracht, toen Hij voor altijd de zonde had weggedaan, toen Hij voor altijd aan de eisen van de Goddelijke rechtvaardigheid had genoeg gedaan voor de Zijnen, Hij op de eerste dag van de week opstond als de sterke Overwinnaar over iedere vijand van Zijn volk. Daarom is die dag door Hem afgezonderd met het bijzondere doel om die dag te wijden aan de dienst van de drie-enige Jehova, Vader, Zoon en Heilige Geest. Daar dit het geval is, moet de sabbat dan ook in twee gezichtspunten beschouwd worden.
Let er in de eerste plaats op, dat God de gehele mensheid vraagt te luis-

teren, toen Hij Zijn gebod gaf: 'Gedenk den sabbatdag, dat gij dien heiligt.' Wel, zegt u, 'hoe is dat? De wet werd niet aan iedereen gegeven. Er wordt gezegd, dat de heidenen nooit onder de wet waren!' Neen! In welk een jammerlijke staat moeten u en ik dan verkeren. Hoe kon de Heere Jezus voor ons een vloek geworden zijn, indien wij nooit onder de wet waren geweest? Indien wij nooit onder de vloek der wet waren geweest, zou er geen behoefte aan verlossing geweest zijn. Ik zeg dat wij, als de nakomelingen van Adam, allen onder de wet van God zijn en die wet moeten gehoorzamen op straffe van eeuwig verderf en ondergang.

Het is waar, dat dit een gedeelte van de joodse wet is, op de berg Sinaï gegeven, temidden van donderen en bliksemen en een zware wolk en het geluid van een zeer sterke bazuin, zodat al het volk verschrikte dat in het leger was, en de ganse berg beefde zeer; niettemin heeft ze te maken met een ieder van ons als schepselen Gods, aangezien er wordt gezegd, dat 'zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder de vloek.' Dit is een gedeelte van die wet, waarvan wordt gezegd: 'Wie in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan alle.'
Daarom, indien een mens nooit iets anders had gedaan dan het ontheiligen van de sabbatdag, indien hij zelfs nooit één kwade gedachte of begeerte, of overlegging had gehad en nochtans de sabbatdag had ontheiligd, dan zou hij schuldig gehouden worden aan de schending van de gehele wet, en bijgevolg strafbaar. Hieraan is niet te ontkomen, want de Heere zegt (en wat de Heere zegt, vrienden, moet waar zijn): 'De ziel, die zondigt, die zal sterven.' De apostel, die de zaak opvat, zegt ons: 'De bezoldiging der zonde is de dood', beiden hetzelfde getuigenis gevende. Allen, die daarom onder de wet zijn, moeten noodzakelijkerwijze onder haar vloek komen en zullen bijgevolg voor iedere overtreding van de wet boeten. Wel, God als de God van de sabbat, Die alle macht bezit als Schepper over Zijn schepselen, heeft hen dan geboden de sabbat te houden als een rustdag, en let er op, niet dat zij daardoor de eeuwige zaligheid zullen verkrijgen, want er is, geliefden, geen belofte van zaligheid verbonden aan het houden van de sabbat, maar eenvoudig op grond van het feit, dat God recht heeft hen te gebieden die dag te heiligen als een rustdag: 'Gedenk den sabbatdag, dat gij dien heiligt.' Maar in welke zin kunnen wij die dag heiligen? U zegt misschien: 'Hoe kan ik hem heiligen, ik die zo zondig ben? Ik ben walgelijk en verdorven in gedachten, woorden en werken en heb nooit iets geheiligd.' Het is waar, geliefden, maar u moet bedenken dat dit slechts een uitbreiding van die

wet is, die ons oorspronkelijk is gegeven in Adam, ons verbondshoofd. Al de geboden van de wet worden in die wet verenigd, die Adam werd gegeven, en de Tien Geboden zijn eenvoudig een onthulling van de wet aldus gegeven; daarom heeft God de macht of het gezag om te gebieden niet verloren, en heeft de wet haar gezag niet verloren om te eisen en te vragen om volkomen genoegdoening op straffe van de eeuwige dood, hoewel wij het vermogen om te gehoorzamen verloren hebben.

Het Woord van God is in dit opzicht duidelijk, vrienden, dat allen Zijn schepselen zijn en dat Hij op die grond recht heeft om van hen gehoorzaamheid te eisen aan Zijn rechtvaardige geboden, waarvan er één luidt: 'Heiligt de sabbatdag.' Wel, wat wordt daarvan gezegd? 'Maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN uws Gods; dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uw poorten is; want in zes dagen heeft de HEERE de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevende dage; daarom zegende de HEERE de sabbatdag, en heiligde denzelven.' Het is een opvallend feit, dat God dikwijls hen eert, die deze dag onderhouden, zoals Hij geboden heeft. Vaak eert Hij hen in tijdelijke zaken. Indien er een mens is, die de Heere erkent, Zijn wetten erkent en luistert naar Zijn geboden op een uiterlijke wijze, zal men vinden, dat zo iemand verwacht dat Gods zegen hem geopenbaard zal worden op een uiterlijke wijze. Dit werd gezien in het geval van het volk Israël, dat een zegen kon verwachten in het houden van Gods geboden, maar een vloek als het die brak; indien zij ze hielden, zouden zij worden gezegend in hun korf en in hun baktrog. Maar indien zij ze braken, zouden zij bezocht worden met vele andere kwaden. Aldus werden deze geboden dan niet gehouden met het doel de hemel te verkrijgen, maar voor de schenking van tijdelijke zegeningen; en werden gehouden door schepselen, die aan God verantwoordelijk waren, Die hen gemaakt had om op de aarde te wonen, in wie en door wie Hij zal verheerlijkt worden. Daarom zeggen wij dat zij, die Zijn wetten uiterlijk onderhouden, door Hem beweldadigd zullen worden in tijdelijke zaken.

Welnu, geliefden, laat ons in betrekking tot dit alles het geval van kinderen bezien. Waar een kind is opgevoed en geleerd de sabbat te gedenken en te onderhouden, door zich te onthouden van zijn spel en verscheidene vermaken, zal dat kind een andere consciëntie hebben

dan het kind, dat geleerd is de sabbat door te brengen in goddeloosheid en in het honen van de Majesteit des hemels. Ik geloof, vrienden, dat er niet één van ons is, of hij heeft een consciëntie en die consciëntie beschuldigt of verontschuldigt ons, en dat die consciëntie, in meerder of minder mate, ons overtuigt van kwaaddoen, en vooral in het niet houden van de dag des Heeren. Zelfs kinderen, indien ze eerlijk zouden zijn, zouden hetzelfde getuigen.

Ik wil erkennen, dat ik toen ik een kind was, soms verleid werd te doen wat verkeerd was op de sabbatdag. Maar wanneer ik 's avonds naar bed ging, o, de vreselijke tijd, die ik altijd doorbracht! Mijn consciëntie bestrafte mij vreselijk over hetgeen ik de ganse dag had gedaan. Hier was de consciëntie aan het werk, maar niets anders, en dikwijls verbaasde ik mij erover, dat God mij niet doodde. O, wat een wonder, dat Hij mij niet doodde! Mijn ziel beefde vanwege de uitspraak gedaan door een eerlijk geweten, en zo'n consciëntie hebben wij allen. Iedere man, vrouw of kind weet tot op zekere hoogte wat goed en wat verkeerd is. Daarom zeg ik, dat hun consciëntie hen beschuldigt of verontschuldigt. Hoe dikwijls toont God Zijn afkeuring over het gedrag van kinderen, wanneer zij Zijn wetten overtreden door de sabbatdag niet te houden. God handelt met Zijn schepselen op grond van de wet; en met betrekking tot de dag, die Hij heeft afgezonderd voor Zijn dienst, zal Hij de ontheiliging van die dag niet ongestraft laten. Welnu, indien u dan voortgaat, zondaar, de sabbatdag met verachting te behandelen, zal God vroeger of later op uw gedrag letten, en het zal uw eeuwig verderf en de verbanning van de heerlijkheid van Zijn tegenwoordigheid met zich meebrengen. Vreselijk zal uw toestand zijn; er zal voor u geen bescherming of verberging voor Hem zijn; u zult voor Zijn rechterstoel verschijnen; dan zullen de boeken geopend worden, en uw zonde en ongerechtigheid, en de wijze waarop u de hemelse Majesteit hebt beledigd, zullen aan het licht gebracht worden. Het gebod zal u voorgelegd worden en de verbreking daarvan zal zijn gepaste straf krijgen.

Welnu, wanneer de Heere de ogen van Zijn volk voor deze zaken opent, kunnen zij niet langer handelen, zoals zij in hun onwedergeboren staat deden, met betrekking tot de sabbat. Ik herinner mij, dat ik las in het boek van W. Huntington: 'Het Koninkrijk der hemelen ingenomen door gebed', toen de Heere hem riep door Zijn Goddelijke genade en zijn ziel teder had gemaakt in Zijn vreze, dat hij werkte voor een man, die hem

uitzond om op de sabbatdag te werken, maar daar de vreze des Heeren in zijn ziel was gekomen, kon hij dat niet langer doen. Hij dacht, dat hij door te weigeren om te werken zijn betrekking zou verliezen, maar toch kon hij het niet doen. Toen dit bekend werd, werd hij het mikpunt van spot gemaakt door zijn metgezellen, die hem bespotten en uitlachten en met zijn bezwaren de spot dreven. Eén man in het bijzonder deed dit verscheidene malen, maar William Huntington onwrikbaar in zijn beginselen, sprak ernstig tot hem en waarschuwde hem voor de vreselijke gevolgen van zijn gedrag. En wat hoorde Huntington? Wel, dat die man kort daarna bezig was fruit te plukken, toen hij uit de boom viel en zijn been brak. Hier was dan Gods straf. Hij was gewaarschuwd, maar wilde geen acht slaan op de waarschuwing en God bezocht hem in Zijn ongenoegen. Maar verloor William Huntington, die God vreesde, zijn betrekking? Neen. Hij verloor niets door zijn trouw aan Gods wet in het onderhouden van de sabbatdag. Ook geloof ik niet, dat een mens op den duur één penningske zal verliezen wegens het houden van die dag, die God heeft afgezonderd voor Zijn dienst.

Nu weet ik, dat sommigen van Gods volk, die een winkel hebben, in hun onwedergeboren staat gewoon waren die winkel op de sabbatdag open te hebben, daar zij er toen op uit waren zoveel winst te maken als ze konden, en de verzoeking toen te groot was om die te weerstaan. Maar toen de Heere hen arresteerde en hun consciëntie teder maakte in Zijn vreze, konden zij niet langer handelen zoals zij voorheen hadden gedaan, maar moesten op de dag des Heeren de winkel sluiten.
Dit was in het begin voor hen een grote beproeving, want de satan blies hen in, dat zij dientengevolge het grootste gedeelte van hun zaak zouden verliezen, en dat vreesden zij zelf ook maar al te zeer, zodat zij niet wisten wat te doen. Maar zij moesten de winkel sluiten en leden een tijdlang groot verlies, daar hun zaak in de week niet zo goed was. Maar was dat altijd zo? Neen, vroeger of later nam hun werk toe en omdat zij hun winkel hadden gesloten, en de sabbatdag gedachten en heiligden, eerde God hen en heeft hen overeenkomstig Zijn belofte gezegend in hun korf en in hun baktrog.
Maar nooit heb ik in mijn leven een man of vrouw gekend, die behalve het werken en zwoegen op zes dagen in de week, ook op de zevende dag werkte en zwoegde, die werkelijk ooit iets genoot. Zij schenen mij altijd ellendige wezens te zijn en soms heb ik gedacht, vrienden, dat zij er niet als menselijke wezens uitzagen. Nooit schenen zij tevreden te zijn over

iets, dat zij verkregen, of over iets dat zij deden; hun leven scheen hun een last te zijn en altijd waren zij bezig te grijpen naar hetgeen zij nooit konden krijgen.
Maar zie eens naar die mannen en vrouwen, die de sabbatdag heiligen. Wat een verschil! Wij zien hun kinderen keurig gekleed en schoon, en met hun ouders naar de kerk gaan, en bewaard voor daden van onzedelijkheid; wij zien hen allen er netjes en gelukkig uitzien en tevreden over de staat waarin God hen geplaatst heeft. Terwijl de andere groep in geen enkel opzicht tevreden is. Deze wet is dan voor een ieder van u als de schepselen Gods, en zij die ze veronachtzamen zullen, wanneer zij voor Gods rechterstoel komen, een plaats aangewezen krijgen onder de ongelovigen.
Maar allen, die aldus zondigen in het veronachtzamen van de sabbat, zijn voor iedere zegen en iedere bete broods, die zij ontvangen van God afhankelijk. Neemt het in overweging, vrienden. Ieder vermogen van de geest en het lichaam heeft zijn oorsprong van God. Hij is de Schepper van hen allen. Zonder Zijn goedertierenheid, goedheid en barmhartigheid zouden wij niet kunnen bestaan. Hij verleent ons gedurende iedere dag van ons leven Zijn gunstbewijzen. Daar dit het geval is, heeft Hij dan niet het recht ons te vragen Hem als onze Schepper, Bewaarder en Weldoener te erkennen? Heeft Hij niet het recht een dankbare erkenning te vragen voor hetgeen Zijn hand heeft verleend? Ja, geliefden, dat recht heeft Hij, maar wat meer is, Hij heeft ook het recht Zijn ongenoegen en afkeuring over hen te tonen, die deze erkentelijkheid niet bewijzen.
Maar overweegt het in een ander licht. Beziet het geval van een gezin waar de ouders de sabbat veronachtzamen. Wat gebeurt daar? Wel, in 't algemeen gesproken, zullen de kinderen bevonden worden ruzie te maken en te vechten en zich te verheugen in tonelen van twist en strijd; er zal weinig of geen orde zijn, het zal alles wanordelijk zijn; de ouders zullen door zich te onthouden van de middelen der genade een slecht voorbeeld geven aan deze kinderen, wat vertoond zal worden in hun gedrag, misschien tot hun sterfdag. Door in hun jeugd niet beteugeld en geleerd te zijn wat goed is, leren zij spoedig, zoals het spreekwoord zegt, aan de zwier te gaan; zich door alle soorten van goddeloosheid te laten leiden en verdriet te brengen op het hoofd van hen, die hen aldus geleerd hebben. En wat is hun verontschuldiging? Wat zeggen zij tot hun ouders, indien zij hen een standje geven? Wel, wanneer onderhield u de sabbatdag? Naar welke kerk ging u? Wanneer gaf u ons een goed voor-

beeld in dit opzicht? En zij kunnen dat met recht zeggen, vrienden.

In de eerste plaats zijn hun ouders te laken. De reden waarom zoveel kinderen dronkaards en dieven zijn geworden en zich hebben overgegeven aan ontucht en slecht van karakter geworden zijn en zoveel ellende en verdriet op het hoofd van hun ouders gebracht hebben, en in vele gevallen hun hart gebroken hebben en hun grijze haren met droefenis ten grave hebben doen nederdalen, komt omdat zij hen een slecht voorbeeld hebben gegeven en hen niet hebben geleid in de weg die recht was. In vele gevallen is het alles bij de ouders begonnen en geëindigd in verbanning gedurende zeven, vijftien of twintig jaar, of misschien voor hun leven; of het kan zijn met het verlies van het leven aan de galg. Ik zeg, het is thuis begonnen en de ouders zelf hebben het grotendeels over hun eigen hoofd gebracht door hun voorbeeld en gedrag. Wat zegt de Heere met betrekking tot deze zaak? 'Ik, de HEERE uw God, ben een ijverig God, Die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen, aan het derde en aan het vierde lid dergenen die Mij haten; en doe barmhartigheid aan duizenden dergenen die Mij liefhebben en Mijn geboden onderhouden.' Wederom zegt de apostel: 'Dwaalt niet; want God laat Zich niet bespotten; want zo wat de mens zaait, dat zal hij ook maaien.' Neen, geliefden, God laat Zich niet bespotten, noch beledigen. Hij is jaloers op Zijn eer en zal Zijn afkeuring betonen over hen, die Hem beledigen.

Maar terwijl Hij Zijn wraak zal doen nederdalen op hen, die Hem ongehoorzaam zijn, zal Hij hen goedgunstig behandelen, die Hem gehoorzamen. Dit feit wordt toegelicht door wat wij in het vijfde gebod lezen. Daar wordt een belofte verbonden aan het eren van de vader en de moeder door de kinderen, en die belofte is, dat hun dagen verlengd worden in het land, dat de HEERE hen geeft. Aldus is het met betrekking tot de sabbat. Die ouders, die hun kinderen geen goed voorbeeld geven in het heiligen van de sabbatdag zijn zeer te laken, en zijn God verantwoording schuldig voor hun gedrag.

Maar het gebod strekt zich niet slechts uit tot de ouders, maar tot hun zonen en dochters, hun dienstknecht en dienstmaagd, en de vreemdeling die in hun poorten is; noch dezen, noch hun vee zal enig werk doen. Daar dit het geval is, vrienden, in welk een vreselijke toestand zouden wij verkeren, indien onze zaligheid afhing van het niet gebro-

ken hebben van deze wet. Wel, wij zouden even zeker naar de hel gaan als wij geboren zijn. Ik zeg, indien onze zaligheid ervan afhing, zou dit ons lot zijn, want er is niet een van ons, die aan die eis voldoet. Wel, hoe dikwijls is Gods kind in zijn gedachten aan het werk, wanneer hij zich in Gods huis bevindt! Hoe benauwd en bekommerd is de arme ziel bij tijden, wanneer hij zijn lichaam in Gods huis heeft gebracht en zijn genegenheden op Goddelijke zaken wenst te stellen, dan bemerkt dat zijn gedachten afzwerven naar de bezigheden van de andere dagen van de week. Zo doet hij zijn werk in zijn gedachten alsof hij het voor zich heeft. Hoe haat hij zichzelf ten gevolge van dit alles en roept tot de Heere om hem te verlossen en hem in staat te stellen het te overwinnen. Toch heeft hij de sabbatdag gebroken; want de wet is streng en eist volmaakte gehoorzaamheid en God doorgrondt het hart.
Maar geloofd zij God, onze zaligheid hangt niet af van het onderhouden van de sabbatdag, hoewel God wil dat wij als verantwoordelijke schepselen dit gebod op een uiterlijke wijze gehoorzamen en ons allen onthouden van het werk, opdat de dag toegewijd zal worden aan Zijn dienst en afgezonderd tot Zijn eer en verheerlijking.

Merk wederom op, dat het gebod zich niet alleen uitstrekt tot personen, maar ook tot volken. U zult vinden, dat waar een volk is dat de sabbatdag veronachtzaamt, dat volk vernederd wordt; laag op de maatschappelijke ladder komt te staan, onbeschaafd wordt, en dikwijls tot verval komt met al zijn eerbewijzen in het oog van de omringende volken. God bezoekt zowel volken als personen wegens ongehoorzaamheid aan Zijn geboden. Hebt u niet gelezen, geliefden, van die volken vermeld in Gods Woord, die Zijn woorden en waarschuwingen met minachting behandelden, en die bijgevolg met Zijn ongenoegen werden bezocht en tot volkomen armoede, ongeluk en ellende werden gebracht? Waar dus een volk is, dat de sabbat ontheiligt, daar zullen ze vroeger of later bemerken, dat God Zijn ongenoegen over hun gedrag toont, want of dit een ontheiliging van een volk of van een persoon is, God zal ze op Zijn tijd bezoeken met Zijn rechtvaardig ongenoegen. Aldus heeft dit gebod dan, geliefden, betrekking op ons allen, en wij zijn verplicht het te gehoorzamen, het doet er niet toe tot welke godsdienstige gezindte wij behoren; wij zijn verplicht het gebod te gehoorzamen en God zal, zelfs in dit opzicht, een rechtvaardig oordeel uitspreken over ieder mens, overeenkomstig zijn daden. Nu is het de begeerte van de godvrezende man of vrouw de sabbatdag te heiligen. Het is voor hem of haar zowel

een voorrecht als een plicht. Waar God Zijn vreze in het hart heeft gelegd, daar bevindt zo'n ziel de dag een rustdag te zijn. O! hoe blij is hij, omdat die dag komt, want dan kan hij één dag stoppen met werken en zwoegen om dan bijeen te komen met Gods volk en met hen God te aanbidden.

Vrienden, laat mij hier een ogenblik wachten, want ik heb een woord voor u, die God vreest. In hoeverre is het uw begeerte de sabbatdag te gedenken en te heiligen? Hoe velen die belijden de Heere te dienen, brengen de dag door in luiheid, staan 's morgens erg laat op, verschijnen slaperig in het huis des Heeren, of maken die dag tot een dag van onmatige lichamelijke genoegens. Wat een droevig voorbeeld voor hun kinderen, indien ze die hebben. Wat een droevig voorbeeld voor de gemeente Gods, waartoe zij behoren. Wat een droevig voorbeeld voor de arme ziel, die de Heere heeft levend gemaakt door Zijn Geest en wier hart en consciëntie zijn week gemaakt in Zijn vreze, en die begeert de lof des Heeren te boodschappen door de sabbatdag te heiligen.
De volgende dag zullen zij werkzaam genoeg bevonden worden in hun werk of beroep, hoe lui zij ook de dag daarvoor geweest zijn. Is dit de Heere dienen? Is dit het heiligen van de sabbatdag? Maar helaas, velen brengen de dag op deze wijze door. In plaats die door te brengen zoals het behoort, brengen ze hem ledig door met allerlei gebabbel, of met het praten over deze partij en die partij, of vermaken zich met de goddelozen in plaats van in Gods huis gevonden te worden. Maar, geliefden, hoe staat het met u? Is de sabbatdag voor u een voorrecht? Is die voor u een heilige rustdag? Is die voor u een dag, zoals uw hart het wenst? Zo ja, dan zult u de levende niet bij de doden zoeken; dan zult u naar het huis des Heeren gaan, het huis des gebeds om de Heere te ontmoeten, waar Hij beloofd heeft te zullen zijn. De begeerte van het volk des Heeren, die zich hun staat zijn bewust geworden door de Geest van God, is Hem te dienen in nieuwigheid des Geestes, en niet in de oudheid der letter. De onderhouding van deze dag is daarom voor hen niet enkel een plicht, maar ook een voorrecht. Die dag is voor hen een rustdag in een bijzondere zin; zij onderhouden die dag als een voorbeeld voor hun medeschepselen en zij verblijden zich er in dat zij op die dag Gods volk kunnen ontmoeten, en met hen de lof des Heeren boodschappen in het midden van een krom en verdraaid geslacht. Wat denkt u ervan, geliefden? Overweeg het goed in uw hart. Maar ik vraag u iets anders te doen. Ik vraag u tot de Heere te gaan en Hem te vragen hoever u en ik tekort

schieten in het gehoorzamen van dit gebod. O, dat Hij ons door Zijn gezegende Geest en genade kracht mag geven om Zijn wil te gehoorzamen, opdat wij in de toekomst in staat mogen zijn de sabbatdag meer en meer te gedenken en te heiligen; niet om die te houden met het doel om de eeuwige zaligheid te verkrijgen, maar als een teken dat wij kinderen Gods zijn, die als pelgrims een beter vaderland zoeken, een stad die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is.

Laat ons Hem bidden, dat wij in staat gesteld mogen worden alle 'goddeloosheid en wereldse begeerlijkheden' te verzaken, en 'matiglijk en rechtvaardiglijk en godzaliglijk' te leven in deze tegenwoordige, boze wereld. Dit is, geliefden, overeenkomstig het Woord van God en overeenkomstig hetgeen dat gezegende Woord eist van de huisgenoten Gods; er wordt verwacht, dat zij hun genegenheid en liefde tot hun geliefde Heere en Meester tonen, Die zoveel voor hen gedaan heeft en Die Zijn goedkeuring heeft gegeven aan het afzonderen van deze dag, door Zijn heerlijke opstanding, en de overwinning over al Zijn en hun vijanden, opstaande als de overste Leidsman hunner zaligheid, en de almachtige Overwinnaar over dood en hel. Maar, geliefden, hoe velen die belijden tot Gods volk te behoren, geven anderen aanstoot door hun goddeloosheid in dit opzicht. U zegt: Hoe komt dat? Wel, zij verdoen hun tijd met ijdele bezigheden, terwijl de kerkdienst aan de gang is, en de goddelozen slaan acht op hen. Het kan zijn, dat zij geneigd zijn naar Gods huis te gaan, maar maken deze verontschuldiging: Kijk naar mevrouw die en die, en naar meneer die en die, zij zijn leden van die en die kerk, zij vinden het niet nodig te gaan. Waarom zouden wij, die geen leden zijn, het dan wel nodig vinden? Er is niemand, die ons ter verantwoording roept, of zich om ons bekommert. Aldus worden zij, die belijden tot Gods volk te behoren, een aanstoot voor de goddelozen.
Wat ik tot hen zeg, zeg ik tot mijzelf, want vanaf het ogenblik dat God mij riep door Zijn genade, heb ik gevoeld dat de sabbatdag op geen andere wijze behoort te worden doorgebracht dan in de aanbidding en de dienst van de drie-enige God. Het is voor mij een bron van verdriet en zorg, dat ik God niet kan dienen zoals ik Hem zou moeten dienen.
Ik weet, geliefden, dat u uw lichaam naar Gods huis kunt slepen en dat u wenst, zoals de apostel zegt, uw lichaam te stellen 'tot een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande, welke is uw redelijke godsdienst.' Maar ik weet ook, dat u noch ik troost en bemoediging kunt gebieden. Maar wij kunnen wel de middelen gebruiken, die God verordi-

neerd heeft, en te wachten op Gods zegen, terwijl wij trachten Hem te aanbidden. O, geliefden, dat wij toch geen aanstoot zijn voor de goddeloze.

Ik heb over dit onderwerp gesproken vanwege de onrust in het land door de bekendmaking, dat er een wet bij het parlement zal worden ingediend met het doel de verscheidene plaatsen van vermaak op de sabbatdag open te stellen. Dit is, geliefden, het werk van satan. Wat zal de volgende eis zijn? Het openstellen van de herbergen de gehele dag des Heeren? Kan dit goed zijn voor het merendeel van het volk? Neen, het is een strik van de duivel, die voortdurend zijn werktuigen opwekt tegen de wil van de eeuwige God. Hij tracht alles wat goed is voor de mens te ondermijnen, en ook alles wat in overeenstemming is met de geboden des Heeren. Moeten wij dan, die belijden God en Zijn geboden lief te hebben, ons afzijdig houden en zonder protest zo'n inbreuk op de rechten en voorrechten van de sabbat toelaten, terwijl ze God onteert? Welnu, het past ons als christenen te trachten het openstellen van deze sluisdeur van ongerechtigheid tegen te houden. Dit is slechts als het ware het begin van een boze begeerte; indien men enige plaatsen van vermaak opent, zal men weldra andere openen. Tenslotte zal men de sabbat tot een gewone werkdag maken, en niet langer een rustdag.
Men wenst in Liverpool te beginnen met het openen van de St. George's Hall, zogenaamd met het doel om gewijde muziek te spelen, maar in werkelijkheid om van de sabbatdag een dag van ontspanning en vermaak te maken, en hen te verleiden en mee te slepen die naar Gods huis zouden gaan. Het betaamt ons daarom, zeg ik, stelling te nemen tegen dit beginsel door te laten zien door ons gedrag en wandel, dat wij de God van de sabbat eerbiedigen en Hem wensen te dienen. Ik geef u deze enkele opmerkingen, en moge de Heere ze zegenen tot uw nut en tot Zijn eer. Amen.

(Uitgesproken op 20 januari 1856 te Liverpool)

Naschrift

Deze predicatie werd gehouden naar aanleiding van de onrust die was ontstaan dat er een wetsontwerp was ingediend om op zondag meer ruimte te geven aan publieke vermakelijkheden. Let wel, dit was in 1856 in Engeland. De vrees werd terecht geuit dat dit alleen maar een verdere afglijding tot gevolg zou hebben.

Het leek het bestuur een goed moment deze predicatie in brochurevorm uit te geven. De predikant William Vaughan zal voor vele leden van de vereniging een onbekende zijn. De oorspronkelijke uitgave vermeldt alleen dat hij predikant was in Engeland en leefde van 1811-1887) Dat was de tijd van de meer bekende J.C. Philpot (1802-1869), John Kershaw (1792-1870), William Gadsby (1773-1844), Thomas Godwin (1803-1877) en anderen.
Nu, Vaughan behoorde eveneens tot die kringen. Het is bekend dat hij als jongeman kerkte onder Gadsby. Op een keer was hij in zo'n donkere wanhopige toestand voor zijn ziel dat hij vreesde zijn verstand te verliezen. Hij kon niet anders concluderen dan dat hij zich bedrogen had voor de eeuwigheid. Hij keek in de spiegel om te zien of niet het schuim op zijn mond stond wegens beginnende krankzinnigheid. In deze toestand kwam hij onder het gehoor bij Gadsby. En laat de predikant nu als middel gebruikt worden om hem uit zijn wanhopige toestand te verlossen. Misschien zijn er hier wel aanwezig (zei Gadsby) die in zo'n donkerheid verkeren dat ze in de spiegel kijken om te zien of ze niet gek geworden zijn... William Vaughan schrijft er later over dat hij door die preek verlost werd uit die droevige staat en vervolgens zijn weg met blijdschap in Christus mocht reizen en geleerd had niet te bouwen in het vlees.
William Vaughan heeft vele jaren in Liverpool gestaan en daarna in Bradford. Hij was het ook die de rouwdienst leidde na het overlijden van Kershaw. Hij sprak toen over 1 Kor. 15:10.
Enkele opmerkingen in die preek herinneren aan een hechte vriendschap met de overledene. "Uw geliefde predikant kon niet op grote geleerdheid bogen, maar de Geest bekwaamde hem om de hoogten van satan neder te werpen en de Kerk van God te bouwen. Ik herinner mij nog goed dat hij de eerste maal bij mij thuis kwam..." En dan volgt nog een aardig stukje over Kershaw. Hij wilde niet als mijnheer aangesproken worden. Hij zei: 'Wel William, noem mij maar John Kershaw, dat

is welletjes. We lezen in Gods Woord van Mattheüs, Markus, Petrus en Johannes de evangelist, maar niet van heren."
De hier geboden predicatie werd gehouden toen het voornemen bekend werd de St.George's Hall te Liverpool op zondag te openen. Aanvankelijk met het doel alleen gewijde muziek ten gehore te brengen. Hoe doorzag Vaughan het gevaar van spoedige afglijding en verruiming. Het doet ons denken aan R.M. M'Cheyne hoe hij in 1841 een uitgebreid schrijven richtte aan zijn landgenoten toen voor het eerst de trein op zondag ging rijden in Schotland van Edinburgh naar Glasgow. De brochure "Ik heb de dag des Heeren lief" is nog hoogst actueel. M'Cheyne voelde zich "als dienaar Gods in deze donkere, bewolkte dagen verplicht, zijn stem te verheffen voor de algehele heiliging van de dag des Heeren". Hij noemde het voornemen een heiligschennende daad!
In ons Jaarverslag 2014 is een referaat opgenomen van de heer L.v.d.Tang waarin te lezen is over een vriend en tijdgenoot van M'Cheyne, William Burns (1815-1868). Toen de eerste trein op zondag ging rijden was hij 's morgens vroeg op het station te vinden. Hij hield daar een preek voor een gehoor van duizenden mensen. Gedurende een drietal maanden hield hij op zondag vier diensten, twee op het station en twee in de kerk. Ook hield hij in verband met deze zaak drie keer per week (op maandag, woensdag en vrijdag) een gebedsdienst rond het middaguur. Daar is veel van uit gegaan, hoewel het kwaad helaas wel door bleef gaan. Zo zou er meer te noemen zijn uit die tijd.

Tegen deze achtergrond dus moet de lezer ook deze predicatie zien. Daartegenover het droevige contrast hoe het heden ten dage gesteld is binnen ons vaderland. Juist dit voorjaar is aan de orde een initiatiefwetsvoorstel dat door kamerlid mevr. Mr. F. Koser Kaya (D66) is ingediend om de Zondagswet van 1953 geheel af te schaffen. Deze wet wijst enerzijds naar het verleden hoe er in ons land tegen de zondag werd aangekeken; anderzijds is het van het grootste belang dat het bijzondere karakter van de zondag in stand blijft. Daarover gaat het juist in de Zondagswet. Minister R.H.A. Plasterk heeft al toegezegd haar voorstel te steunen, niettegenstaande hij vorig jaar daar nog faliekant op tegen was. Ook vanuit de vereniging werden (opnieuw) bij de betreffende bewindslieden bezwaren ingediend tegen dit alsmaar verder loslaten van de Bijbelse waarden en normen.

Rhenen, maart 2016, Het bestuur

Hoe lief is u de dag des Heeren?

Wij zijn het zo gewoon gaan vinden dat de rustdag ontheiligd wordt door sport, vermaak en werken. Het is onze dure plicht de dag des Heeren waar te nemen zoals de Heere het Zelf ingesteld heeft in Zijn Woord.

Onze vereniging probeert landelijk de zondagsontheiliging te bestrijden en de zondagsrust te bevorderen. Voor slechts 1 euro per jaar bent u al lid.

Voor meer informatie of opgeven als donateur:

Nederlandse Vereniging tot bevordering
van de Zondagsrust en Zondagsheiliging
Frederik van de Paltshof 15
3911 LA Rhenen
Telefoon: 0317 614398
Fax: 0317 616044
E-mail: info@verenigingzondagsrust.nl
IBAN: NL98 INGB 0000 8786 28

Nederlandse Vereniging tot bevordering van de
ZONDAGSRUST en de **ZONDAGSHEILIGING**
gevestigd te Rhenen

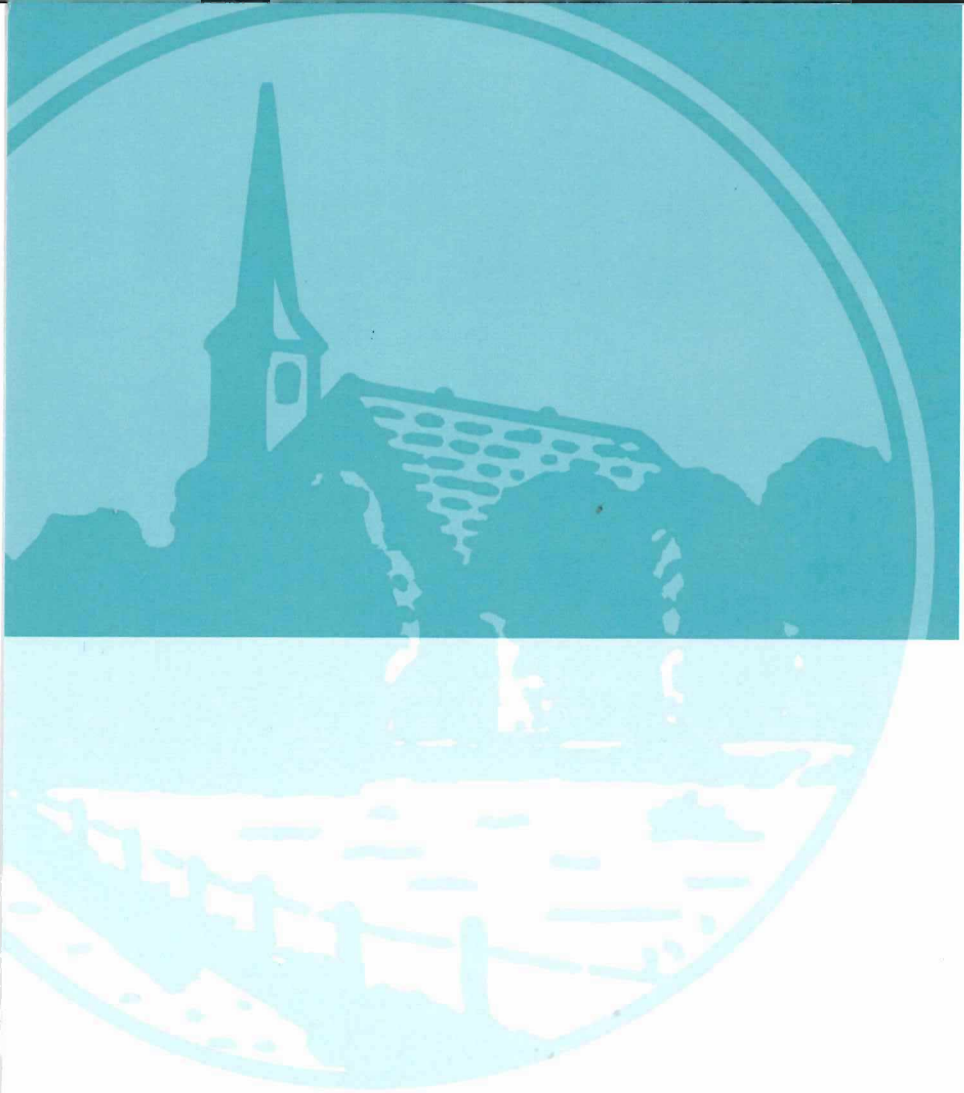

Nederlandse Vereniging tot bevordering van de
Zondagsrust en de Zondagsheiliging
Fred. v.d. Paltshof 15 - 3911 LA Rhenen